

Briuselis, 2025 m. birželio 4 d.
(OR. en)

9422/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0650 (NLE)

JAI 684
FRONT 129
ASILE 45
MIGR 192
COEST 410
SOC 318

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. birželio 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 650 final
Dalykas:	Pasiūlymas TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS kuriuo iki 2027 m. kovo 4 d. pratęsiama įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 650 final.

Pridedama: COM(2025) 650 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 06 04
COM(2025) 650 final

2025/0650 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**kuriuo iki 2027 m. kovo 4 d. pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382
nustatyta laikinoji apsauga**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2022 m. kovo 4 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382¹ ir pradėjo taikyti 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą 2001/55/EB (toliau – Laikinosios apsaugos direktyva)² tam tikrų kategorijų³ asmenims, perkeltiems 2022 m. vasario 24 d. ar vėliau dėl tą dieną prasidėjusios Rusijos ginkluotųjų pajėgų karinės invazijos į Ukrainą. Pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 4 straipsnio 1 dalį pradinė laikinosios apsaugos trukmė yra vieni metai ir ji gali būti automatiškai pratęsiama šešių mėnesių laikotarpiais ne ilgiau kaip vienus metus. Laikinoji apsauga buvo automatiškai pratęsta vieniems metams iki 2024 m. kovo 4 d.

Pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 4 straipsnio 2 dalį, jei laikinosios apsaugos priežastys išlieka, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, kuri, prieš pateikdama savo siūlymą Tarybai, išnagrinėja visus bet kurios valstybės narės prašymus, gali kvalifikuota balsų dauguma nuspręsti pratęsti laikinąją apsaugą ne ilgiau kaip vieniems metams. Laikinoji apsauga buvo pratęsta dar keliems vienių metų laikotarpiais, pirmą kartą iki 2025 m. kovo 4 d.⁴, o vėliau – iki 2026 m. kovo 4 d.

Šio pasiūlymo tikslas – dar vieniems metams pratęsti laikinosios apsaugos laikotarpį, nustatytą Tarybos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382. Taip nuo 2026 m. kovo 5 d. iki 2027 m. kovo 4 d. bus toliau užtikrinama Tarybos įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/382 nustatytų kategorijų asmenų laikinoji apsauga.

2025 m. kovo mėn. duomenimis, laikinoji apsauga ES⁵ taikoma daugiau kaip 4,3 mln. iš Ukrainos perkeltų asmenų⁶, iš kurių trečdalis yra vaikai. Laikinosios apsaugos ES valstybėse narėse gavėjų skaičius išliko stabilus – sudarė apie 4,3 mln. ir nuolat šiek tiek didėjo (nuo 4,15 mln. 2023 m. rugsėjo mėn. iki 4,21 mln. 2024 m. balandžio mėn. ir iki 4,26 mln. 2025 m. kovo mėn.). Vokietija, Lenkija ir Čekija tebėra valstybės narės, kuriose yra daugiausia asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga (šiek tiek mažiau nei 1,2 mln. Vokietijoje, beveik 1 mln. Lenkijoje ir apie 365 000 Čekijoje). Pradėjusios taikyti Laikinosios apsaugos direktyvą, valstybės narės dėjo daug pastangų, kad paremtų iš Ukrainos perkeltus asmenis ir

¹ 2022 m. kovo 4 d. TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga.

² 2001 m. liepos 20 d. TARYBOS DIREKTYVA 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą.

³ Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/382 2 straipsnyje nustatyta, kad laikinoji apsauga taikoma a) Ukrainoje iki 2022 m. vasario 24 d. gyvenusiems Ukrainos piliečiams; b) asmenims be pilietybės ir trečiųjų šalių, išskyrus Ukrainą, piliečiams, kuriems iki 2022 m. vasario 24 d. Ukrainoje buvo taikoma tarptautinė apsauga arba lygiavertė nacionalinė apsauga, ir c) a ir b punktuose nurodytų asmenų šeimos nariams. Valstybės narės taiko arba šį sprendimą, arba deramą apsaugą pagal savo nacionalinę teisę asmenims be pilietybės ir trečiųjų šalių, išskyrus Ukrainą, piliečiams, galintiems įrodyti, kad iki 2022 m. vasario 24 d. jie teisėtai gyveno Ukrainoje, remiantis pagal Ukrainos teisę išduotu galiojančiu nuolatiniu leidimu gyventi, ir kurie negali saugiai ir ilgam grįžti į savo kilmės šalį ar regioną.

⁴ 2023 m. spalio 19 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2023/2409, kuriuo pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga (europa.eu).

⁵ Jei nenurodyta kitaip, visi duomenys apie laikinąją ir tarptautinę apsaugą gaunami iš Eurostato (Eurostato duomenų bazė).

⁶ Daugiau kaip 4,4 mln., įskaitant ES valstybes nares, Islandiją, Lichtenšteiną, Norvegiją, Šveicariją.

palengvintų jų integraciją į priimančiąją visuomenę, įskaitant švietimo ir mokymo sistemas, ir į darbo rinką. Jos taip pat toliau dėjo pastangas, kad padidintų priėmimo pajėgumus ir planuotų nenumatytus atvejus. ES atsakui į Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir toliau būdingas stiprus solidarumo komponentas, pirma, su Ukraina ir jos žmonėmis, kaip matyti iš valstybių narių ir jų piliečių, priimančių perkeltuosius asmenis, pastangų ir, antra, tarp valstybių narių.

Laikinosios apsaugos direktyva reiškia, kad asmuo su statusu susijusiomis teisėmis vienu metu gali naudotis tik vienoje valstybėje narėje; todėl asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga ir kurie persikelia į kitą valstybę narę, kad gautų laikinąją apsaugą, neturėtų gauti socialinės paramos vienu metu dviejose valstybėse narėse. Be to, siekiant užtikrinti, kad su laikinąja apsauga susijusiomis teisėmis vienu metu būtų galima naudotis tik vienoje valstybėje narėje, ir išvengti pakartotinių registracijų laikinajai apsaugai gauti, valstybės narės turėtų atmesti prašymus išduoti leidimą gyventi šalyje, pateiktus remiantis Direktyvos 2001/55/EB 8 straipsnio 1 dalimi, kai paaiškėja, kad atitinkamas asmuo šiuo pagrindu jau yra gavęs leidimą gyventi kitoje valstybėje narėje ir todėl joje naudojasi su laikinąja apsauga susijusiomis teisėmis (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 27 d. Teisingumo Teismo (dešimtoji kolegija) sprendimo *Krasiliva*, C-753/23, 30 punktą).

Laikinosios apsaugos registracijos platforma veikia nuo 2022 m. gegužės 31 d.; jos tikslas – suteikti valstybėms narėms galimybę keisti informaciją siekiant užtikrinti, kad asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga arba tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, galėtų veiksmingai naudotis savo teisėmis priimančiojoje valstybėje narėje, ir kartu apribojant galimą piktnaudžiavimą. Siekiant užtikrinti tinkamą platformos veikimą, svarbu reguliariai įkelti duomenis, įskaitant neaktyvių registracijų duomenis, ir prireikus skubiai imtis tolesnių veiksmų dvigubos registracijos atvejais. Platforma toliau veiks, kol bus teikiama laikinoji apsauga. Šiuo atžvilgiu, kad būtų galima pratęsti laikinąją apsaugą, platformos veikimo keisti nereikia.

Eurostatas rengia oficialią Europos laikinosios apsaugos statistiką, užtikrindamas savalaikį padėties vaizdą operatyviais tikslais, tačiau, kad būtų užtikrintas nuoseklus leidimų gyventi išdavimo administravimas ir priežiūra, valstybės narės į laikinosios apsaugos registracijos platformą turi reguliariai įkelti tikslus ir savalaikius duomenis, įskaitant duomenis apie neaktyvias registracijas.

Poreikis toliau teikti apsaugą kartu su galimybe asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga, naudotis laikinąja apsauga jų pasirinktoje valstybėje narėje turėjo įtakos valstybių narių, visų pirma tų, kuriose yra didelis skaičius asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga, ir kurios tuo pačiu metu susiduria ir su dideliu skaičiumi tarptautinės apsaugos prašytojų arba būsto trūkumu, priėmimo sistemai. Šiuo atžvilgiu svarbu toliau dirbti siekiant užtikrinti didesnę valstybių narių pastangų pusiausvyrą.

Vienas iš prioritetų tebėra perkeltųjų asmenų savarankiškumo užtikrinimas ir jų perėjimas prie ilgalaikio būsto.

Atsižvelgiant į tai, ateityje tebėra labai svarbu užtikrinti ilgalaikius ir tvarius sprendimus. Nors, atsižvelgiant į netikrumą dėl padėties Ukrainoje, perkeltieji asmenys turėtų būti toliau saugomi, kartu svarbu sudaryti tokias sąlygas sklandžiai pereiti į kitą, ne laikinosios apsaugos, statusą, kad tai geriau atspindėtų padėtį ir patenkintų ES gyvenančių asmenų poreikius, taip pat būtų atsižvelgiama į Ukrainos gebėjimų ir atstatymo poreikius. Šis strateginis ir laipsniškas požiūris leistų perkeltiesiems asmenims, valstybėms narėms ir Ukrainai bendrai pasirengti tam laikui, kai padėtis Ukrainoje bus palanki grįžti saugiomis ir ilgalaikėmis sąlygomis ir nebebus priežasčių tęsti laikinosios apsaugos teikimą. Pradėta taikyti Laikinosios apsaugos direktyva ne tik suteikia asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga, galimybę naudotis tam tikromis suderintomis teisėmis, bet ir toliau mažina riziką, kad atvykstančių

asmenų srauto valdymas pakenks veiksmingam valstybių narių prieglobsčio sistemų veikimui. Nuo 2022 m. vasario mėn. iki 2025 m. vasario mėn. Ukrainos piliečiai ES pateikė apie 72 600 tarptautinės apsaugos prašymų (palyginti su 52 000 prašymų nuo 2022 m. vasario mėn. iki 2024 m. birželio mėn.). 2025 m. sausio ir vasario mėn. Ukrainos piliečių pateiktų tarptautinės apsaugos prašymų skaičius padidėjo 86 proc., palyginti su 2024 m. sausio–vasario mėn. laikotarpiu, o pagrindinės šiuos prašymus gaunančios šalys atitinkamai yra Prancūzija (pirmoje vietoje) ir Lenkija (antroje vietoje). Vis dėlto nedidelis bendras prašymų skaičius ir toliau rodo, kad buvo pasiektas laikinosios apsaugos tikslas, be kita ko, užtikrinti, kad valstybių narių prieglobsčio sistemos nebūtų pernelyg apkrautos.

Remiantis 2024 m. lapkričio mėn. Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (UNHCR) ketinimų apklausa⁷, perkeltųjų asmenų, kurie planuoja arba tikisi grįžti į Ukrainą ateityje, dalis sumažėjo, palyginti su buvusia prieš šešis mėnesius (nuo 59 proc. iki 57 proc.), o asmenų, kurie yra neapsisprendę dėl grįžimo, dalis padidėjo (nuo 24 iki 27 proc.), kaip ir dalis asmenų, kurie praneša, kad nesitiki grįžti (nuo 11 iki 12 proc.). Tarptautinė migracijos organizacija (TMO) praneša⁸, kad didžioji dauguma jos apklaustų asmenų (70 proc.) ketina grįžti į Ukrainą, jei ir kai bus saugu.

Be to, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (EUAA) apklausos⁹ duomenimis, 2024 m. maždaug vienas iš trijų respondentų buvo pasiryžęs (20 proc.) arba linkęs (14 proc.) grįžti, t. y. gerokai mažiau nei vienas iš dviejų respondentų 2023 m.

Šios apklausos patvirtina, kad dauguma perkeltųjų asmenų iš Ukrainos mano, kad jie dar negali saugiai ir ilgam grįžti į Ukrainą.

Ukrainoje tęsiasi nesilpstantis Rusijos agresijos karas. Rusija atkakliai sąmoningai ir sistemingai taikosi į civilinę infrastruktūrą ir gyvenamas vietas. Jungtinių Tautų žmogaus teisių stebėsenos misijos Ukrainoje duomenimis, 2025 m. kovo mėn. civilių aukų skaičius padidėjo 70 proc., palyginti su tuo pačiu 2024 m. mėnesiu. Tai yra didelė eskalacija, išryškinanti ilgalaikį karo poveikį civiliams gyventojams.

Neprognozuojami Rusijos oro pajėgų ir bepiločių orlaivių antpuoliai toliau kelia didelę grėsmę visoje šalyje ir pasiekia regionus, esančius toli nuo fronto linijų. Šie antpuoliai išryškina besitęsiančios agresijos plačią geografinę aprėptį ir beatodairišką pobūdį. Oro antpuoliai taip pat daro poveikį energetikos infrastruktūrai, todėl milijonai žmonių lieka be elektros energijos, vandens ir (arba) šildymo. 2024 m. energetikos sektoriuje apgadinto arba sunaikinto turto, įskaitant elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo infrastruktūrą, padaugėjo 93 proc.

Tarptautinės migracijos organizacijos vertinimu, 2025 m. balandžio mėn. duomenimis, Ukrainoje yra 3 757 000 šalies viduje perkeltų asmenų¹⁰. Du trečdaliai (66 proc.) šalies viduje perkeltų asmenų tokioje padėtyje buvo ilgiau nei dvejus metus, o 79 proc. – ilgiau kaip metus. Šalies viduje perkeltų asmenų, kurie tokioje padėtyje buvo ilgiau nei dvejus metus, dalis buvo didžiausia šalies vakaruose. Remiantis ketvirtojoje skubaus žalos ir poreikių vertinimo (RDNA4) ataskaitoje pateikta informacija¹¹, Socialinės politikos ministerija 4 642 735 asmenis oficialiai užregistravo kaip šalies viduje perkeltus asmenis. Pranešama, kad 2024 m.

⁷ Lives on hold: Intentions and Perspectives of Refugees, Refugee Returnees and IDPs from Ukraine, November 2024.

⁸ Ukraine Regional Response: Needs, Intentions, and Border Crossings | Displacement Tracking Matrix.

⁹ Iš Ukrainos atvykstančių migrantų apklausos: ataskaita apie judėjimą ir grįžimą (2024 m. gruodžio mėn.).

¹⁰ Ukraine - Conditions of Return Assessment Factsheet - Round 9 (December 2024).

¹¹ Ukraine - Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4): February 2022 - December 2024.

dar labiau padidėjo skurdas ir apsirūpinimo maistu nesaugumas. Karo poveikis yra nevienodas, o didžiausią poveikį jaučia moterys, be kita ko, užimtumo ir namų ūkių kritinių poreikių aspektais, taip pat neįgalieji, vaikai ir jaunimas, šalies viduje perkelti asmenys ir pagyvenę žmonės. Žuvo daugiau kaip 12 000 žmonių, daugiau kaip 28 000 buvo sužeista, milijonai prarado namus.

Jungtinių Tautų Humanitarinių reikalų koordinavimo biuras (OCHA) 2025 m. sausio mėn. apskaičiavo, kad 2025 m. šalyje skubios humanitarinės pagalbos reikia daugiau kaip 12,7 mln. žmonių¹².

Nepastovi padėtis kartu su sunkia humanitarine padėtimi Ukrainoje taip pat galėtų lemti tolesnį didelį į Sąjungą atvykstančių asmenų skaičių, todėl reikėtų suteikti apsaugą papildomam perkeltųjų asmenų skaičiui.

Dabartinis neapibrėžtumas ir padėties Ukrainoje nepastovumas rodo, kad šiuo metu sąlygos neleidžia nutraukti laikinosios apsaugos ją gavusiems asmenims, šiuo metu esantiems ES valstybėse narėse, ir asmenims, kuriems jos vis dar gali prireikti. Šiems asmenims apsauga Sąjungoje ir toliau turi būti teikiama. Be to, jei laikinoji apsauga netrukus nutrūktų ir visi šie asmenys tuo pačiu metu prašytų tarptautinės apsaugos, išlieka pavojus veiksmingam nacionalinių prieglobsčio sistemų veikimui.

Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytus pokyčius, Komisija mano, kad šiuo metu laikinosios apsaugos priežastys išlieka, todėl, atsižvelgiant į dabartinę padėtį, laikinoji apsauga – kaip būtina ir tinkama priemonė – turėtų būti pratęsta. Pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 4 straipsnio 2 dalį turėtų būti kuo greičiau patvirtintas pratęsimas dar vieniems metams, t. y. laikotarpiui nuo 2026 m. kovo 5 d. iki 2027 m. kovo 4 d. Taip siekiama iš Ukrainos perkeltiems ir ES valstybėse narėse priimtiems asmenims dabartinėmis aplinkybėmis užtikrinti kuo didesnę stabilumą ir kuo geresnes perspektyvas.

Tai atitinka Sąjungos įsipareigojimą teikti paramą Ukrainai ir jos žmonėms tol, kol reikės, ir paramą visapusiškai, teisingai ir ilgalaikiai taikai, grindžiamai Jungtinių Tautų Chartijos ir tarptautinės teisės principais. Jei aplinkybės pasikeistų taip, kad iki 2027 m. kovo 4 d. būtų galima pamatyti tvarų ugnies nutraukimą, Europos Komisija tokiu atveju gali pateikti Tarybai pasiūlymą pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 6 straipsnį. Šia nuostata Tarybai leidžiama nutraukti laikinąją apsaugą kvalifikuota balsų dauguma Komisijos pasiūlymu priimančią sprendimą, o Komisija turi išnagriniuoti bet kurį valstybės narės prašymą pateikti pasiūlymą Tarybai. Toks Tarybos sprendimas turėtų būti priimamas nustačius, kad padėtis kilmės šalyje leidžia asmenims, kuriems buvo suteikta laikinoji apsauga, saugiai ir ilgam laikui grįžti į kilmės šalį, deramai atsižvelgus į žmogaus teises ir pagrindines laisves bei valstybių narių įsipareigojimus dėl negrąžinimo prievolės.

Be to, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė laiku imtis būtinų administracinių ir teisinių veiksmų (pvz., atnaujinti leidimus gyventi), kad jos galėtų pasirengti laikinosios apsaugos pratęsimui.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai suderinamas su ES prieglobsčio *acquis*, nes Laikinosios apsaugos direktyva yra neatsiejama bendros Europos prieglobsčio sistemos dalis ir parengta tam, kad būtų galima valdyti ypatingą masinio perkeltųjų asmenų srauto situaciją, šiuo metu susiklosčiusią dėl Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą. Jis taip pat visiškai suderinamas

¹² Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2025 (April 2025) [EN/UK] - Ukraine | ReliefWeb.

su Europos Sąjungos tikslu sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, atvirą asmenims, kurie dėl susiklosčiusių aplinkybių teisėtai siekia apsaugos Europos Sąjungoje.

Be to, šio pasiūlymo elementai atitinka 2024 m. gegužės mėn. priimtą Migracijos ir prieglobsčio paktą sudarančius teisės aktus. Parlamentas ir Taryba susitarė išsaugoti Laikinosios apsaugos direktyvą kaip priemonių rinkinio, kuriuo ES gali naudotis masinio asmenų atvykimo atvejais, dalį. Laikinosios apsaugos direktyva pasirodė esanti viena esminių priemonių užtikrinant neatidėliotiną apsaugą ES. Šiame etape ji tebėra tinkamiausia priemonė spręsti dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą sukulto priverstinio gyventojų perkėlimo problemą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka poreikį leisti valstybėms narėms tvarkingai nagrinėti galimus tarptautinės apsaugos prašymus pernelyg neapkraunant savo prieglobsčio sistemų ir toliau numatyti būtinas priemones masinio perkeltųjų asmenų srauto iš Ukrainos atveju, pernelyg neapkraunant valstybių narių prieglobsčio sistemų. Jis taip pat dera su Sąjungos išorės veiksmis. Šis pasiūlymas taip pat atitinka ES ribojamąsias priemones ir kitus veiksmus, priimtus taip pat reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą. Šis pasiūlymas – išsamaus ES veiksmų, kuriais reaguojama į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, rinkinio dalis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Atsižvelgiant į tai, kad laikinosios apsaugos priežastys išlieka, pasiūlymo teisinis pagrindas yra 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvos 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, 4 straipsnio 2 dalis. Toje nuostatoje numatyta, kad, jeigu laikinosios apsaugos priežastys išlieka, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali kvalifikuota balsų dauguma nuspręsti pratęsti laikinosios apsaugos laiką ne ilgiau kaip vieneriems metams.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

SESV V antraštine dalimi dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės Europos Sąjungai suteikiami tam tikri įgaliojimai šiais klausimais. Šiais įgaliojimais turi būti naudojamosi pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį, t. y. jeigu valstybės narės negali pačios deramai pasiekti siūlomų veiksmų tikslų ir jų dėl veiksmų masto ir poveikio būtų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu.

Dėl Rusijos agresijos karo Ukrainoje susidariusi padėtis ir toliau daro poveikį visai ES. Europos Sąjungos atsakas į tai buvo beprecedentis ir vieningas. Taigi vis dar reikia ES sprendimų ir ES paramos, taip pat tvirto koordinavimo ES lygmeniu, nes visos valstybės narės turi nuolat kartu veiksmingai reaguoti į padėtį ir užtikrinti, kad visoje Sąjungoje būtų taikomi vienodi standartai ir suderintas teisių rinkinys 4,3 mln. šiuo metu Sąjungoje priimtų asmenų. Be esamo masinio srauto, kuris išlieka, negalima atmesti galimybės, kad dėl tebesitęsiančio padėties Ukrainoje nepastovumo atvyks dar daug žmonių. Aišku, kad atskirų valstybių narių veiksmai negali tinkamai patenkinti poreikio šį akivaizdžiai bendrą visos ES iššūkį spręsti taikant bendrą ES požiūrį.

Šio bendro požiūrio valstybės narės negali deramai įgyvendinti veikdamos atskirai ir dėl šio siūlomo Tarybos įgyvendinimo sprendimo masto ir poveikio jo siekti ir jį koordinuoti būtų geriau Sąjungos lygmeniu, kaip nurodė ir pačios valstybės narės. Taigi, laikydamasi Europos

Sąjungos sutarties 5 straipsnio 3 dalyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga turi imtis veiksmų ir gali patvirtinti priemones.

- **Proporcingumo principas**

Pagal Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnio 4 dalyje nustatytą proporcingumo principą siūlomame Tarybos įgyvendinimo sprendime numatyta laikinąją apsaugą konkrečios asmenų grupės, kuriai ji jau taikoma, reikmėms pratęsti ribotam laikotarpiui, t. y. vieniems metams.

Siūloma priemone neviršijama to, kas būtina atsižvelgiant į padėties Ukrainoje mastą ir sunkumą, – dėl jos apie 4,3 mln. šiuo metu ES valstybėse narėse esančių perkeltųjų asmenų negali saugiai ir ilgam grįžti į Ukrainą. Be to, šis pratęsimas taip pat yra proporcingas atsakas atsižvelgiant į dabartinę padėtį, nes laikinoji apsauga padėjo apsaugoti valstybių narių prieglobsčio sistemą, kad dėl didelio asmenų, atvykstančių į ES valstybes nares, prašymų skaičiaus ji nebūtų pernelyg apkrauta.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 4 straipsnio 2 dalį, jei laikinosios apsaugos priežastys išlieka, turi būti priimtas Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo laikinoji apsauga pratęsiama ne ilgiau kaip vieniems metams.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Įrodymais grindžiamas politikos formavimas**

ES Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo plano tinklas, daugiausia dėmesio skiriantis Ukrainai, ir solidarumo platforma „Ukraina“¹³ tęsia savo veiklą, kad būtų atitinkamai užtikrintas bendras informuotumas apie padėtį, susijusią su Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą poveikiu migracijai ir ES bei valstybių narių pasirengimu krizei ir koordinuotu atsaku į ją reguliariai keičiantis informacija. Atsižvelgiant į tai, abiejuose forumuose buvo aptartas bendros parengties stiprinimas ES lygmeniu, įskaitant nenumatytų atvejų planavimą. Informacija ir duomenys apie dabartinę padėtį ir asmenų judėjimą renkami nuolat. Suinteresuotosios šalys Laikinosios apsaugos registracijos platformos posėdžiuose toliau *ad hoc* pagrindu diskutuoja, kaip geriau užtikrinti, kad valstybės narės tinkamai keistųsi informacija apie asmenis, kuriems suteikta laikinoji apsauga ir tinkama apsauga pagal nacionalinę teisę, kartu nustatant dvigubos registracijos atvejus toje pačioje valstybėje narėje ir visose ES valstybėse narėse. Atsižvelgiant į didelį perkeltų vaikų ir jaunimo skaičių, dedant šias pastangas vis labiau atsižvelgiama ir į duomenis apie integraciją į švietimo bei mokymo sistemas.

Be to, padėtį Ukrainoje reguliariai vertina Europos Komisija, tokios organizacijos kaip Pasaulio bankas ir Jungtinės Tautos, taip pat Ukrainos vyriausybė. Pasaulio bankas skelbia Skubaus Ukrainai padarytos žalos ir poreikių vertinimo ataskaitas¹⁴.

¹³ Šią platformą sukūrė Komisija, siekdama koordinuoti valstybių narių operatyvinį atsaką, kaip numatyta Tarybos sprendimo (ES) 2022/382 3 straipsnio 2 dalyje. Be kita ko, joje renkama informacija, nagrinėjami valstybėse narėse nustatyti poreikiai ir koordinuojami tolesni veiksmai, kurių imamasi reaguojant į šiuos poreikius.

¹⁴ World Bank Group, “Ukraine Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4) (February 2022 – December 2024).

Nuo karo pradžios TMO stengėsi padėti geriau suvokti perkeltųjų asmenų padėtį ir stebėti Ukrainos viduje perkeltus asmenis bei judumo srautus, be to, vykdydama tyrimus stebėjo nuo karo bėgančių asmenų ir asmenų, kurie kerta sieną, kad grįžtų atgal į Ukrainą, ketinimus ir vertino grįžimo sąlygas. UNHCR reguliariai skelbia informaciją apie perkeltųjų asmenų iš Ukrainos (taip pat šalies viduje) ketinimus ir perspektyvas. Minėtų tarptautinių organizacijų tyrimai ir dokumentai rodo, kad dabartinė padėtis vis dar nepastovi ir neaiški, todėl grįžti saugiai ir ilgam neįmanoma. UNHCR skaičiavimais (2025 m. balandžio mėn. duomenimis), visame pasaulyje užregistruota 6,9 mln. iš Ukrainos pabėgusių asmenų¹⁵.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis ir tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekdama surinkti įrodymais grindžiamą informaciją, Komisija per Migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo tinklą ir solidarumo platformą reguliariai konsultavosi su valstybių narių valdžios institucijomis, Europos išorės veiksmų tarnyba, atitinkamomis ES agentūromis, Ukrainos valdžios institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, taip pat nuolat keitėsi informacija su nevyriausybinėmis ir pilietinės visuomenės organizacijomis.

Komisija, bendradarbiaudama su rotacijos tvarka Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančiomis valstybėmis narėmis, konsultavosi su valstybėmis narėmis dėl laikinosios apsaugos ateities po 2025 m. kovo mėn. ministrų lygmeniu, taip pat 2025 m. balandžio mėn. Tarybos Integracijos, migracijos ir išsiuntimo darbo grupėje (IMEX darbo grupėje), Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginiame komitete (SCIFA) ir Prieglobsčio darbo grupėje, – šiais formatais valstybės narės pabrėžė, kad laikinąją apsaugą reikia kuo greičiau pratęsti dar vieniems metams, kad būtų išlaikytas bendras Europos atsakas. 2024 m. balandžio mėn. įvykusiame naujausiame SCIFA posėdyje valstybės narės pripažino, kad dėl dabartinės nestabilios padėties laikinosios apsaugos taikymo srities keisti negalima. Tačiau jei padėtis ateityje būtų palanki ir siekiant užtikrinti suderinamumą su laipsnišku ir suderintu laikinosios apsaugos sistemos atsisakymu, būtų surengtos tolesnės diskusijos dėl laikinosios apsaugos taikymo srities.

Solidarumo platformoje vyko lygiagrečios ir papildomos diskusijos, kuriose valstybės narės vieningai pareiškė, kad, siekiant išlaikyti bendrą Europos atsaką, užtikrinti aiškumą asmenims, kuriems suteikta laikinoji apsauga, ir sudaryti sąlygas valstybėms narėms imtis būtinų administracinių ir teisinių veiksmų nacionaliniu lygmeniu (pvz., atnaujinti leidimus gyventi), laikinąją apsaugą reikia pratęsti dar vieniems metams. Tuo pat metu Komisija reguliariai palaikė ryšius su Ukrainos valdžios institucijomis, kad surinktų informaciją apie padėtį vietoje. Be to, pirmiau minėtuose forumuose buvo pasikeista nuomonėmis ir svarstyta, ar reikia kartu su tolesniu pratėsimu sudaryti sąlygas, kuriomis būtų užtikrintas sklandus perėjimas iš laikinosios apsaugos sistemos į kitus statusus, kad būtų užtikrintas lankstumas ir atitinkamai būtų galima geriau reaguoti į nestabilią padėtį ir geriau atspindėti perkeltųjų asmenų padėtį ES ir Ukrainoje. Be to, pagal Laikinosios apsaugos direktyvos 3 straipsnį Komisija konkrečiai konsultavosi su UNHCR, kuris vertino padėtį, teikė susijusią informaciją ir vykdė perkeltųjų asmenų ketinimų tyrimus. 2025 m. kovo mėn. 109 pilietinės visuomenės organizacijos paskelbė bendrą pareiškimą¹⁶ dėl iš Ukrainos perkeltų asmenų padėties, kuriame, be kita ko, Komisija raginama pasiūlyti toliau pratęsti laikinąją apsaugą.

¹⁵ Ukraine Refugee Situation.

¹⁶ 109 humanitarinių ir pilietinės visuomenės organizacijų pasirašytas bendras pareiškimas dėl ilgalaikių sprendimų perkeltiesiems Ukrainos piliečiams.

- **Pagrindinės teisės**

Šiuo pasiūlymu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, taip pat įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvenciją dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios finansavimo poreikiai, susiję su Laikinosios apsaugos direktyvos taikymu, buvo įtraukti į esamų 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpių ES finansavimo priemonių biudžetą, visų pirma įgyvendinamą Migracijos ir vidaus reikalų GD veiklos srityje ir pagal sanglaudos politiką¹⁷.

5. KITI ELEMENTAI

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnyje nustatytas Tarybos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/382 2 straipsnyje nurodytų perkeltųjų asmenų laikinosios apsaugos pratęsimas vieniems metams (nuo 2026 m. kovo 5 d. iki 2027 m. kovo 4 d.).

2 straipsnyje nustatoma šio sprendimo įsigaliojimo data.

¹⁷ Sanglaudos veiksmai dėl pabėgėlių Europoje, vadinamasis „CARE“ dokumentų rinkinys (CARE, CARE-plus ir Fast-CARE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS**kuriuo iki 2027 m. kovo 4 d. pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382
nustatyta laikinoji apsauga**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2001 m. liepos 20 d. Tarybos direktyvą 2001/55/EB dėl minimalių normų, suteikiant perkeltiesiems asmenims laikiną apsaugą esant masiniam srautui, ir dėl priemonių, skatinančių valstybių narių tarpusavio pastangų priimant tokius asmenis ir atsakant už tokio veiksmo padarinius pusiausvyrą¹⁸, ypač į jos 4 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2022 m. kovo 4 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382¹⁹, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradeda taikyti laikinoji apsauga;
- (2) pagal Direktyvos 2001/55/EB 4 straipsnio 1 dalį laikinoji apsauga pirmiausia buvo taikoma pradinį vienų metų laikotarpį iki 2023 m. kovo 4 d., o vėliau ji buvo automatiškai pratęsta dar vieniems metams iki 2024 m. kovo 4 d.;
- (3) 2023 m. spalio 19 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2023/2409²⁰, kuriuo Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga pratęsiama iki 2025 m. kovo 4 d. 2024 m. birželio 11 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą (ES) 2024/1836²¹, kuriuo Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga pratęsiama iki 2026 m. kovo 4 d.;
- (4) pradėdamos taikyti Direktyvą 2001/55/EB valstybės narės vienbalsiai susitarė pateikdamos pareiškimą²² tos direktyvos {Direktyvos 2001/55/EB} 11 straipsnio netaikyti asmenims, kuriems tam tikroje valstybėje narėje pagal Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2022/382 suteikta laikinoji apsauga ir kurie be leidimo persikelia į kitą valstybę narę, nebent valstybės narės dvišaliu pagrindu susitartų kitaip;

¹⁸ OL L 212, 2001 8 7, p. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj>.

¹⁹ 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradeda taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

²⁰ 2023 m. spalio 19 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2023/2409, kuriuo pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga, (OL L, 2023/2409, 2023 10 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj).

²¹ 2024 m. birželio 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2024/1836, kuriuo pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga, (OL L, 2024/1836, 2024 7 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1836/oj).

²² Valstybių narių pareiškimas.

- (5) su laikinąja apsauga susijusiomis teisėmis vienu metu galima naudotis tik vienoje valstybėje narėje ir, siekiant užtikrinti, kad taip ir būtų daroma, ir išvengti pakartotinių registracijų laikinajai apsaugai gauti, valstybės narės turėtų atmesti prašymus išduoti leidimą gyventi šalyje, pateiktus remiantis Direktyvos 2001/55/EB 8 straipsnio 1 dalimi, kai paaiškėja, kad atitinkamas asmuo šiuo pagrindu jau yra gavęs leidimą gyventi kitoje valstybėje narėje ir todėl joje naudojasi su laikinąja apsauga susijusiomis teisėmis, įskaitant socialinę paramą. Tai atitiktų ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-753/23, ypač jo 30 punktą;
- (6) kad būtų užtikrintas savalaikis padėties vaizdas operatyviniais tikslais bei nuoseklus leidimų gyventi išdavimo administravimas ir priežiūra, valstybės narės į laikinosios apsaugos registracijos platformą turėtų reguliariai įkelti tikslus ir savalaikius duomenis, įskaitant duomenis apie neaktyvias registracijas;
- (7) šiuo metu Sąjungoje laikinoji apsauga suteikta beveik 4,3 mln. iš Ukrainos perkeltųjų asmenų. Bendras užregistruotų asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga, skaičius išlieka stabilus – apie 4,3 mln., jam būdinga šiokia tokia nuolatinė augimo tendencija, o asmenų, kurie praneša, kad į Ukrainą grįžta visam laikui, nedaug. Dėl padėties Ukrainoje saugiai ir ilgam grįžti į Ukrainą perkeltieji asmenys negali. Tarptautinės migracijos organizacijos skaičiavimu (2025 m. balandžio mėn. duomenimis), Ukrainos viduje perkelta 3 757 000 asmenų. Du trečdaliai (66 proc.) šalies viduje perkeltų asmenų tokioje padėtyje buvo ilgiau nei dvejus metus, o 79 proc. – ilgiau kaip metus. Šalies viduje perkeltų asmenų, kurie tokioje padėtyje buvo ilgiau nei dvejus metus, dalis buvo didžiausia tarp šalies vakaruose gyvenančių perkeltų asmenų (78 proc.). Jungtinių Tautų Humanitarinių reikalų koordinavimo biuras apskaičiavo, kad 2025 m. skubios humanitarinės pagalbos Ukrainoje reikia daugiau kaip 12,7 mln. žmonių;
- (8) be to, dėl Rusijos agresijos karo, įskaitant suintensyvėjusius pakartotinius oro išpuolius prieš civilius visoje šalyje, sukeltų sudėtingų humanitarinių sąlygų ir didesnio padėties Ukrainoje nepastovumo bei netikrumo negalima atmesti galimybės, kad atvyks dar labai didelis skaičius žmonių. Išlieka eskalacijos rizika. Be to, išlieka rizika veiksmingam nacionalinių prieglobsčio sistemų veikimui, jei laikinoji apsauga netrukus baigtųsi ir visi asmenys, kuriems ji suteikta, vienu metu prašytų tarptautinės apsaugos;
- (9) tikėtina, kad, kol karas prieš Ukrainą tęsiasi, didelis perkeltųjų asmenų, kuriems suteikta laikinoji apsauga, skaičius Sąjungoje nesumažės, todėl, siekiant reaguoti į asmenų, kuriems šiuo metu suteikta laikinoji apsauga Sąjungoje arba kuriems tokia apsauga bus reikalinga nuo 2026 m. kovo 5 d., padėtį, laikinąją apsaugą būtina pratęsti, nes taip užtikrinama neatidėliotina apsauga ir galimybė naudotis suderintomis teisėmis ir drauge kuo labiau sumažinami formalumai masinio srauto į Sąjungą atveju. Laikinosios apsaugos pratęsimas taip pat turėtų padėti užtikrinti, kad valstybių narių prieglobsčio sistemos nebūtų pernelyg apkrautos dėl gerokai pagausėjusių tarptautinės apsaugos prašymų, kuriuos galėtų pateikti asmenys, kuriems laikinoji apsauga suteikta iki 2026 m. kovo 4 d., jeigu laikinoji apsauga tuomet būtų nutraukta, arba nuo karo Ukrainoje bėgantys asmenys, atvykstantys į Sąjungą po tos datos iki 2027 m. kovo 4 d.;
- (10) todėl, atsižvelgiant į tai, kad laikinosios apsaugos priežastys išlieka, Įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/382 nurodytų kategorijų perkeltųjų asmenų laikinoji apsauga turėtų būti pratęsta iki 2027 m. kovo 4 d.;
- (11) šiuo sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;

- (12) Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą teikti paramą Ukrainai ir jos žmonėms tol, kol reikės, ir pakartoja remianti visapusišką, teisingą ir ilgalaikę taiką, grindžiamą JT Chartijos ir tarptautinės teisės principais, o tvaraus ugnies nutraukimo atveju Taryba yra pasirengusi imtis veiksmų pagal Direktyvos 2001/55/EB 6 straipsnio 1 dalies b punktą;
- (13) Direktyva 2001/55/EB yra privaloma Airijai ir todėl ji dalyvauja priimant ir taikant šį įgyvendinimo sprendimą;
- (14) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį įgyvendinimo sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Laikinoji apsauga, suteikta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/382 2 straipsnyje nurodytiems iš Ukrainos perkeltiems asmenims ir pratęsta įgyvendinimo sprendimais (ES) 2023/2409 ir (ES) 2024/1836, pratęsiama dar vieniems metams iki 2027 m. kovo 4 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas